

Afgørelse om tilladelse til restaurering af Kærby Å

DATO
08-07-2022

Afgørelse om tilladelse til restaurering af Stigsagergrøften og Kærby Å, matr.nr. 3y, 6c, 7b, 7g, 7i, 8d, 9I Rørby By, Rørby og matr.nr. 4f, 5b, 5i, 5k, 18f, 39 Kærby By, Rørby

SAGSNR
19-029346K

Kalundborg Kommune giver hermed tilladelse til udførelse af restaureringsprojektet på Stigsagergrøften og den øvre strækning af Kærby Å. Afgørelsen er truffet efter §§ 17 og 37 i vandløbsloven (LBK nr. 1217 af 25/11/2019), §§ 3 og 19 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27. juni 2016), samt dispensation efter §3 og §16 i naturbeskyttelsesloven (LBK nr. 240 af 13/03/2019).

Dispensationen fra naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 meddeles efter §§ 65 og 65, stk. 2, jf. samme lovgivning. Kommunen vurderer, at gennemførelse af projektet vil medføre en væsentlig forbedring af de miljømæssige forhold i vandløbet, hvilket er med til at understøtte naturbeskyttelseslovens formålsparagraf i forhold til vandløb.

I afgørelsen er der lagt særlig vægt på:

- At projektet omhandler en restaurering af et vandløb som er udpeget under vandområdeplanernes 2. planperiode, og at de ansøgte indsatser er udpeget som virkemidler for at opnå målopfyldelse på strækningen.
- At ændringen må forventes ikke at have en væsentlig effekt på afstrømningen.

Tilladelsen meddeles med følgende vilkår:

- Stryg/gydebankerne skal anlægges efter vejledning fra DTU Aqua (Sådan laver man gydebanker for laksefisk
 - genskab de naturlige stryg med et varieret dyre- og planteliv)
- Skjulesten udlægges tilfældigt
- Træerne skal plantes tilfældigt, men i grupper, som beskrevet i projektansøgningen.
- Der må ikke foretages ny dræning i forbindelse med projektet
- Eksisterende dræn skal sikres, således at der fortsat er udløb
- Dræn og andre rørudløb må ikke dækkes med grus
- Hvis der i forbindelse med arbejdet sker en beskadigelse af tekniske anlæg såsom kabler, ledninger, rørlægninger, skal der straks rettes henvendelse til Kalundborg Kommune og lodsejer
- Gravearbejdet skal, som udgangspunkt, udføres i perioden 15. august til 15 oktober, mens udlægning af groft materiale og skjulsten, samt beplantningen med træer, kan udføres fra maj til december
- Jorden skal håndteres på de tilstødende arealer, og må ikke udbredes i et lag tykkere end 0,5m

Ansøger er ansvarlig for, at de stillede vilkår overholdes.

Vigtig information

Bemærk at denne afgørelse skal udnyttes inden 3 år (§ 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven)

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses jf. museumslovens § 27, stk. 2. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83 eller plan@vestmuseum.dk.

Opdages ved oprensningen en forurening, skal Kalundborg Kommune underrettes på 59535240 eller 59535257, efter § 21 i lov om miljøbeskyttelse.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Allan Ambrosius Kristensen
Plan, Byg og Miljø

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Telefon, direkte: 59 53 52 19

Sagsfremstilling

Restaureringen vedrører Kærby Å og Stigsagergrøften (vandområde o8462). Strækningen fremgår på kort i ansøgningsmaterialet (figur 1.1), som er et uddrag af MiljøGIS.

Ansøgningsmaterialet omfatter en kortfattet teknisk-biologisk forundersøgelse af Kærby Å og indsatserne er beskrevet på detailniveau. Vandområdet omfatter en strækning af det offentlige vandløb Kærby Å fra st. 0 til st. 1051, samt tilløbene Stigsagergrøften og Kjellerenden, der begge er private vandløb (Figur 1.2). Kærby Å har sin begyndelse syd for Kærby og løber mod nordvest i retning af Kalundborg Fjord. Nedstrøms skifter vandløbet navn til Fuglebæks å. I projektet ansøges der op at der graves af bunden, og at den udskiftes med groft materiale (gydegrus og skjulsten) samt etablering af to sandfang og beplantning med træer. Projektet er delt op i 5 delstrækninger, som har forskellige tiltag. Projektet udføres, som en del af vandplanerne, og tiltagne er de indsatser der er udpeget i vandplanerne, som skal til for at vandløbet kan opnå god økologisk tilstand.

Under etableringsfasen vil der blive oprettet en mindre, midlertidig arbejdsplads efter aftale med lodsejere. Færdsel langs vandløbet kommer primært til at ske på den nordvestlige side af vandløbet. Køresporene vil afslutningsvist blive udjævnet og arbejdspladsen pillet ned med efterfølgende retablering, hvis nødvendigt. Arbejdet vil blive udført af entreprenøren rekvireret af Kalundborg Kommune.

Kommunens vurdering

Vandløbsinsekter

Det beskrevne projekt vil forbedre bundsubstratet væsentligt og dermed de fysiske forhold i vandløbet. Bundsubstratet har stor betydning for såvel fisk smådyr og vandplanter. Smådyrene i vandløbet er tilpasset forskellige levesteder, dvs. den naturlige variation mellem stryg og høller, hvor vandløbsbunden på strygene i en naturtilstand primært vil bestå af sten og grus og i høllerne er mere finkornet og for en stor del vil udgøres af sand, vil forbedre deres levevilkår. Endvidere vil en del af smådyrene være knyttet til vandløbets vegetation. Disse forhold, vil med dette projekt, genskabes på en meget stor del af den restaurerede strækning. Endvidere vil bundudskiftningen give et bedre rodfastede for vandløbsplanter. Det vurderes derfor, at en stor del af de naturlige vandløbshabitater for smådyrene vil blive retableret og at vandområdet derfor med stor sandsynlighed vil kunne opnå målopfyldelse ift. vandplanerne for kvalitetselementet smådyr.

Fisk

Projektet vil forbedre mulighederne for gydning og opvækst af ørred, som under de nuværende forhold, har en stor mangel på egnet gydegrus på projektstrækningen. En begrænsende faktor for mængden af ørredyngel - ud over mangel på passende gydeområder (stryg) - er ofte manglen på skjulesten i varierende størrelser. Begge forhold tilgodeses i dette projekt. Med den planlagte restaurering retableres gydemulighederne på en ca. 800 m lang strækning. Strækningen nedenfor på de følgende ca. 500 m vil primært fungere som ophold for større gydemodne ørred og udgøre levested for arter, der er knyttet til den lidt blødere sandbund, f.eks. pigsmertling og ål. Træplantning vil medvirke til at give skygge og skjul på denne strækning. Det vurderes, at der med stor sandsynlighed vil kunne opnås målopfyldelse for kvalitetselementet fisk efter restaureringen.

Vandplanter

Den løse sandede vandløbsbund vurderes, på de øvre 800 m af strækningen, hvor vandhastigheden er større end på den nedstrøms strækning, at udgøre et ringe bundsubstrat for rodfastede vandplanter. Det er derfor vurderingen at udskiftning af bunden, er en væsentlig forudsætning for at der kan udvikles en rigere vandløbsflora. Da der er åbne vandløbsstrækninger med en veludviklet vandløbsflora opstrøms for den restaurerede strækning, er der god sandsynlighed for, at der relativt hurtigt kan ske en genkolonisering. Det er derfor vurderingen, at restaureringen også med stor sandsynlighed vil medvirke til målopfyldelse for kvalitetselementet vandplanter.

Afvanding

I Stigsagergrøften ændres vandløbets dimensioner ikke i forhold til de nuværende dimensioner, og afvandingsevnen påvirkes derfor ikke. Projektet holder sig inden for de

regulativmæssige bundbredder og bundkoter i Kærby Å, og derfor vil den regulativmæssige afvandingssevne derfor heller ikke påvirkes af projektet.

Enkeltliggende sten i vandløbet vurderes ikke at påvirke afvandingen. Det samme er tilfældet for spredte trægrupper langs delstrækning 4 og 5. Træerne vil beskytte og dermed hæmme den øvrige brink- og vandløbsvegetation lokalt, hvor de er placeret, hvilket ikke vurderes at forringe vandløbets vandafledningsevne. Tvært imod kan beplantningen være med til at forhindre at stivstænglet vegetation etableres sig og begrænser afvandingen.

Etablering af sandfang vil reducere aflejringerne på den nedstrøms strækning og dermed bidrage til at sikre afvandingen og reducere behovet for oprensning af strækningerne.

Afværgeforanstaltninger

Der vurderes ikke at der vil være behov for etablering af egentlige afværgeforanstaltninger i forhold til tekniske anlæg eller ledninger. Alle ledninger, der krydser vandløbene på projektstrækningen (se ansøgningsmateriale bilag 1) må forventes at være væsentlig dybere beliggende end den forventede udgravningsdybde på ca. 25 cm.

NATURA-2000

Det nærmeste Natura2000 område (Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord, nr. 166, H195) er 5,3 km væk fra projektstrækningen. Det vurderes ikke at de marine og terrestriske arter på udpegningsgrundlag påvirkes, ej heller klokkefrø eller stor vandsalamander, som begge er arter som lever op den anden side af Kalundborg By, og deres bestande vil derfor ikke kunne påvirkes at dette restaureringsprojekt.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 195		
Naturtyper:	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Kildevæld* (7220)	Bøg på muld (9130)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Stor vandsalamander (1166)
	Klokkefrø (1188)	Marsvin (1351)
	Spættet sæl (1365)	

Figur 1 Udpegningsgrundlag fra Natura2000 området (Natura 2000-plan 2016-2021 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord Natura 2000-område nr. 166 Habitatområde H195).

Dispensation fra Naturbeskyttelsesloven

Kærby Å er beskyttet mod tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden forbud mod beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150m af vandløbet, jf. naturbeskyttelseslovens §16. Naturtilstanden af og omkring vandløbet må derfor ikke ændres uden en dispensation. Udlægning af sten og grus samt beplantning af træer vil ændre vandløbets tilstand, og gennemførelse af projektet forudsætter derfor en dispensation til dette. Naturbeskyttelseslovens § 65 giver kommunalbestyrelsen mulighed for at gøre en undtagelse fra bestemmelser i §16, og §65, stk. 2. giver kommunalbestyrelsen mulighed for i særlige tilfælde at gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 3, stk. 1-3. Kalundborg Kommune vurderer dette er et særligt tilfælde. Projektet vil forbedre de fysiske forhold i vandløbet, og dermed være til gavn for fisk, smådyrsfauna og planter, og dermed forbedre naturtilstanden. Projektets udførelse er desuden en forudsætning for at forbedre vandkvaliteten på strækning, så projektområde o8462 kan leve op til kravet om god vandkvalitet, jf. indsatsbekendtgørelsen (BEK. nr. 449 af 11/04/2019). Kalundborg Kommune giver derfor dispensation til projektet på de ovenstående vilkår.

Jordhåndtering

I dette konkrete tilfælde vil flytning af jord inden for samme lokalitet, dvs. fra åen og til de tilstødende arealer, ikke kræver yderligere kommunal sagsbehandling. Dette begrundes i at det er små mængder jord og at det ikke udbredes i et lag ikke tykkere end 0,5m.

Økonomiske forhold

Alle udgifter til restaurering af den omtalte strækning afholdes af Kalundborg Kommune med tilsagn om midler fra tilskudsordningen beskrevet af Miljøministeriet i "Bekendtgørelse om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering nr. 649 af 13/04/2021".

Restaureringen medfører ingen arealerhvervelser eller rådighedsindskrænkninger.

VVM-bekendtgørelsen

Projektet har været screenet for sin virkning på miljøet, da regulering af vandløb er omfattet af VVM bekendtgørelsens bilag 2, punkt 10f) - Anlæg af vandveje og kanalbygning uden for søterritoriet (Lov Nr. 425 af 18. maj 2016). VVM-screeningsafgørelse har været meddelt særskilt og været offentliggjort på www.kalundborg.dk i perioden fra 28-01-2022 til 11-02-2022.

Høring og offentliggørelse

Udkast til nærværende afgørelse var i 8 ugers offentlig høring på kommunens hjemmeside, jf. § 24 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering. Høringsperioden forløb fra den 01-03-2022 til den 26-04-2022. Der indkom et hørings svar.

Indkomne hørings svar

Lodsejer 1

- plan for antal og placering af disse træer

Svar: antal og placering af træer fremgår af s. 19, kap 4.6.1 i ansøgningsmaterialet (bilag 1)

- plan for udførsel, til alle os lodsejer, samt en plan for hvor der skal køres med maskiner, og hvem der skal afskaffe opgravet materialer og reetablere områderne der bliver opkørt.

Svar: planen for udførelse af projektet fremgår af s. 15, kap. 4.1. Det er kommunen som koordinerer projektet. Håndtering af afgravet materialer fremgår af ansøgningsmaterialet (bilag 1)

- vedligeholdelse plan, for beskæring af træer og oprensning af sandfang mv.

Svar: fremgår af s. 22, kap. 6 i ansøgningsmaterialet (bilag 1)

Der er en klagefrist på 4 uger fra den dag nærværende afgørelse offentliggøres på kommunens hjemmeside. Klagevejledningen fremgår af bilag 4. Tilladelsen må ikke tages i brug før klagefristens udløb.

Med venlig hilsen
Allan Kristensen
Biolog

Bilag vedlagt dette brev:

Bilag 1: Ansøgning (se vedhæftning)
Bilag 2: VVM-skema (se vedhæftning)
Bilag 3: VVM-screeningsafgørelse (se vedhæftning)
Bilag 4: Klagevejledning

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk
Danmarks Jægerforbund, Kalundborg christensenholger1@gmail.com
Danmarks Jægerforbund, Kalundborg stinhk@gmail.com
Danmarks Naturfredningsforening Kalundborg dnkalundborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund vestsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund Kalundborg pc2@it.dk
Dansk Botanisk Forening nbu_sj@botaniskforening.dk
Dansk Ornitologisk Forening natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Kalundborg kalundborg@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Fiskeriinspektoratet Øst - afdeling Ringsted inspektoratoest@fiskeristyrelsen.dk
Friluftsrådet kreds Nordvestsjælland kreds14@friluftsradet.dk
Gefion, Landboforeningen politik@gefion.dk
Kalundborg Forsyning A/S, kundecenter@kalfor.dk
Miljøstyrelsen mst@mst.dk
Museum Vestsjælland, Kalundborg Afdelingen plan@vestmuseum.dk
Region Sjælland naturmiljo@regionsjaelland.dk
jenswittrock@gmail.com
lars.uglehoj@gmail.com
rene@renes-el-service.dk
Flemming.0503@gmail.com
jacob@jstavnskaer.dk
birkemose@c.dk

Lodsejerne langs projektstrækningen

Bilag 4: Klagevejledning

4.1 Vandløbsloven

Du kan klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over afgørelsen og de vilkår der er knyttet til, samt dispensationen fra Naturbeskyttelsesloven.

Klager skal indgives via Klageportalen. Du finder vejledning og link til Klageportalen her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. På ovenstående hjemmeside findes også information om, hvordan du kan anmode om at blive fritaget fra brug af Klageportalen, og hvordan processen så forløber.

Kalundborg Kommunes afgørelse kan efter vandløbslovens § 84, stk. 1 påklages af:

- ansøgeren
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- enhver der måtte antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø

Det koster 900 kr. at klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for privatpersoner og 1.800 kr. at klage for organisationer. Gebyret indbetales ved oprettelsen af klagen på Klageportalen og behandlingen af klagen begynder ikke før gebyret er indbetalt. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Miljø og -Fødevarerklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>.

Klagefristen udløber 4 uger efter den dag, du har modtaget denne afgørelse.

4.2 Retlig prøvelse

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter at afgørelsen er modtaget.